

N.R. 4452

JAB
LMP
.....

I N O R D F O R M M A

- ECONOMIA
- AGRICULTURA
- SANITAT
- POLÍTICA
- SOCIETAT
- ESPORT
- PAÍS
- CULTURA
- MISCEL·LÀNIA ...

AMB OBJECTIVITAT

P E R P I N Y À

Bústia Postal núm. 2.058
66011 PERPINYÀ CEDEX

- Es parla cada dia més de la probable construcció d'un Aqualand pels voltants de Ribesaltes. Un tal projecte, segons sembla, interessaria molt banquers estrangers, però, és clar, mentre els peixos grossos de la capital no hagin concedit el vist i plau, podran continuar somiant truites els petits peixets de la província.
- L'àrea industrial de Ribesaltes s'engrandeix. Aquest mateix mes d'abril començarà la realització d'edificis nous on podran instal·lar-se desenes d'empreses industrials. El pressupost de les obres puja a més de 6 milions de francs, o sigui 120 milions de pessetes.
- El banc Crèdit Agrícola de l'Auda i dels Pirineus Orientals, que té la seu carrer Pierre Bretonneau, 30 a Perpinyà i agències a gairebé cada poble del departament, ha mudat el nom. D'ara endavant es dirà Crèdit Agrícola dels Pirineus Rosselló i dels Països Catalans. Segons sembla, abans el vent bufava del nord, però ara, més aviat vindria del sud.
- La " CAIXA " de pensions, en adquirir un immoble al bell centre de Perpinyà, Avinguda del General Leclerc, nº 2, ja té un peu posat a la Catalunya del Nord. Hi tindrà l'altre el dia que s'hauran acabat les obres de renovació que transformaran una antiga armeria en un modern establiment de crèdit.
- La cada dia més propera caiguda de les fronteres econòmiques que encara separen els Estats Europeus ha acabat desvetllant l'instint de conservació dels responsables polítics de la Catalunya del Nord. Els encontres teòrics es multipliquen a banda i altra del Pirineu, en despatxos oficials, però la realitat pràctica s'imposarà a tothom, al lloc mateix de l'activitat econòmica en concret.
- Els Cellers de Tufr, coneguts a tot arreu del món per la capacitat de les seves bótes (un milió de litres), antigament Casa Byrrh, és actualment sota el control de Cusenier. Mentre Codorniu i Freixenet s'introdueixen al mercat francès, no desplauria al Grup Cusenier fer entrada al mercat català. Recordem que la firma produeix els aperitius Ambaixador, Gold Ambaixador, Americano 505,

Cinzano, Byrrh, Dubonnet i els vins dolços Bartissol i Vabé.

- A partir del 2 de maig d'aquest any, els clients que disposen d'un compte a la Caixa de Barcelona podran, amb el mateix talonari, treure cèntims de la Caixa d'Estalvis l'Esquirol del Rosselló. Un pam més de la muralla econòmica que cau a terra.

AGRICULTURA

- Els molins d'oli d'arreu del món solen desplegar la seva activitat en llocs on abunden les oliveres. A Millars, hi havia un antic molí amb moltes oliveres al voltant seu, però, d'ençà d'anys, no es tenien cap tracte, fins el 1977 en què un tal Adroguer tornés a engegar l'antiga pedra del molí i li obligués a aixafar olives. Ara torna a funcionar el molí de Millars, no pas per produir adrogueria totalment indigesta, sinó molts litres d'oliva perfectament comestible.
- Els vinyaters del Migdia de França, però principalment els del Rosselló es troben al centre de les preocupacions dels qui manen a la C.E.E. (Comunitat Econòmica Europea). Per tal de complir les normes europees, (ningú no sap què significa la paraula norma), la C.E.E. preveu que s'atorgaran subvencions als pagesos que arrencaran els ceps de les seves vinyes i que, per tant, faran minvar la producció de vi d'origen controlat. Tota cosa té dues cares : una de bona i una de dolenta. Des d'un cantó, els vinyaters en edat de jubilar-se cobraran un sobresou de pensió, però, per altra banda, la viticultura rossellonesa, asfixiada per unes tals mesures, arrisca de desaparèixer del tot de les terres de la Catalunya del Nord.
- Alà Martin, un jove pagès de Perpinyà ha ideat un invent. fa venir gespa d'igual manera que un teixidor fa un drap. I, d'igual manera, la vend per metres quadrats. El jove inventor ha estat premiat amb l'Oscar d'Or 1988 de l'Agricultura. (Alà Martin, Carretera de Bompàs, n°107 - 66000 perpinyà. Tel. 68.61.15.40)

- Els responsables del sindicat de dentistes de la Catalunya del Nord s'han llançat en una campanya vigorosa contra la concurrència deslleial, diuen ells, paral·lela, diuen uns altres, que els fan certs operaris que, tot i no gaudir de cap diploma d'Estat, es lliuren a una activitat molt lligada amb la cosa dentària. La campanya d'informació dels dentistes fa constar que, gràcies als progressos de la civilització, ha passat el temps en què els barbers dels pobles, a més de tallar cabells i d'afaitar barbes, també feien d'arrencequeixals. Tot comptat, sembla que avui dia només poden cuidar-se de les dents dels altres els qui tenen les seves prou ben esmolades.
- Un protesista dentari de Perpinyà ha ideat una pròtesi totalment nova. La seva troballa suscita, entre la gent del gremi, més enveges que amistats. (Claudi Segura, carrer Vilar, 6 - 66000 Perpinyà.

POLÍTICA

- La campanya per l'elecció del President de la República Francesa continua ocupant tot el camp de la informació política. No obstant això la gent del carrer resta ben indiferent. Ella s'interessa més per les curses de cavall, que no pas per la cursa al seient presidencial. Tot i això, els qui hi entenen una miqueta pronostiquen que, a la primera votació, passaran la ratlla d'arribada, primer Mitterand, segon, Chirac, tercer, Barre, quart, Le Pen i, després, tot un grup de postulants desconeguts. Tanmateix convé tenir en compte que els especialistes, tots, són els qui, cada vegada, fan les errades més grosses.
- Unitat Catalana, moviment polític que no vol ser ni de dretes ni d'esquerres, ha transferit la seva seu al n° 13 de la Plaça dels Peluts a Perpinyà. Hi ha qui pretén que el número 13 porta sort.
- Salvador Fernández, delegat de cultura del municipi de Perpinyà, ha estat condecorat amb la Medalla de l'Orde Nacional del Mèrit. L'acte va tenir lloc el dia 15 de març, a l'ajuntament de Perpinyà.

- La Catalunya del Nord ocupa, en el marc de l'Estat francès, un lloc assenyalat pel que fa al desenfeinament laboral. Més de 14 % de la població activa s'està a casa seva per manca de treball. El dia que s'arribi a la ratlla del 100 %, aquell dia es podrà dir que els catalans del Nord fan vacances tot l'any.
- El personal de la societat d'autocars " Courriers Catalans " fa vaga d'ençà del dilluns 21 de març. El punt crucial del conflicte, que oposa els obrers a la seva direcció volta entorn dels salaris. Un xofer principiant cobra aproximadament un sou de 100 mil pessetes mensuals. Un que porta 20 anys d'ofici en cobra 120 mil. Els dependents estan que, amb un tal sou, no poden viure dignament. El director de la societat no ha confessat quina remuneració se li atribueix.
- La Catalunya del Nord ha estat present al Saló Internacional de Turisme de Milà, Itàlia. Per raons d'afinitat lingüística, l'aparador català ha estat un dels més visitats pels italians.

ESPORT

- Uns 80 joves de la Catalunya del Nord, tots voluntaris olímpics, van anar a assistir al partit de futbol que va oposar el Barça a Leverkusen, gràcies a les gestions fetes per la Penya Perpinyà, a ajudes de la Caixa d'Estalvis de l'Esquirol i a entrades gratuïtes distribuïdes pel president del Barça. Entre altres coses, aquell viatge va fer que aquells joves s'adonessin que, si volien participar a les Olimpíades de 1992, necessitarien parlar català. Tenen 4 anys al davant seu per dominar bé la llengua i per " posar-se al dia ".

- Una cobla nova acaba de néixer a la Catalunya del Nord. Els seus padrins, (Guiu Laforgue de Caramany, tel. 68.84.50.42 i Elies Llense, carrer dels Aramons, Pollestres, tel. 68.54.18.62), l'han batejada MAR I MUNT.
- T.V.3 comença a escampar-se, a poc a poc, per les terres del Nord, on ja arriba a moltes llars. Encara fan falta alguns repetidors al Vallespir i a Cerdanya per tal que arribi a tot arreu.
- El Monument a Lluís Companys és objecte de polèmica. Uns pretenen que ha estat erigit en territori francès, uns altres, a l'estat espanyol. De totes passades, sigui on sigui, és a Catalunya, al coll de la Manrella, la Vajol, Alt Empordà.
- Dos segles abans Jesucrist, els elefants d'Anníbal van petjar les nostres terres per anar a fer guerra a Roma. Aquest any, els tres elefants d'un britànic, Ian Botham, han passat a Perpinyà. Recorran els 800 quilòmetres que separen Perpinyà de Torí, per mitjà de 23 etapes i de 35 kms. diaris. Pel camí, no pas els elefants però Ian Botham recollirà donatius que ajudaran la recerca contra la leucèmia.
- La veu corre que Miquel Surjus, president del club d'equitació Sant Jordi vol organitzar al Palau de les Exposicions de Perpinyà el concurs hípic nacional (francès) d'enguany. Una tal empresa exigeix cavalls, cavallers, bastants cèntims i un pilot de bona voluntat.
- El projecte de túnel del Pimorent és l'equivalent català del monstre marí del Loch Ness escocès. Tothom en parla, però no es veu mai. A més, cavar un túnel necessita inversions grosses i molta energia, per contra, observar l'aigua d'un llac es fa molt bé amb només un binocle i no cansa gens.
- Les escoles catalanes Arrels i Bressola es troben al punt més crític de la seva existència. El ministre de cultura francès diu als directers d'aquestes escoles, que aquest problema és de la competència del rector de l'Acadèmia de Montpeller, però aquest torna a llançar la pilota arguint que ell no pot decidir res sense l'aval del ministre. Al capdavall, el vaivé administratiu no és més que una mala obra de teatre interpretada per protagonistes dolents.

- Marc Lacombe, un jove artista escultor de Perpinyà, ha fet una reproducció admirable del Devot-Crist de la capella de Sant Joan. L'obra original, la fusta de la qual feien malbé els anys, el sol, el vent i la pluja de les successives processons, s'estarà a la catedral de Perpinyà, mentre la seva còpia anirà a aguantar les intempèries.
- El Tercer Festival del Dibuix Caricatural de Sant Esteve del Monestir tindrà lloc del 25 de juny al 10 de juliol. Els artistes que volen participar-hi han de contactar Roger Ayel, Romanins 28, 66240 Sant Esteve del Monestir.
- Els frescos de Casenoves, de la comarca d'Illa, robats ara fa uns 35 anys, han estat retrobats al Museu de Ginebra (Suïssa). No sembla pas que el propietari actual estigui disposat gaire a tornar-los.
- Tots els qui s'interessen per la història de la sardana trobaran a la Casa de les Alberes d'Argelers una bibliografia molt ben documentada. (Andreu Capeille, Casa de les Alberes, Plaça dels Castellans, 4 - 66700 Argelers).
- El 20 de març, l'Associació Politècnica de Perpinyà ha organitzat, tal com ho fa cada any, la seva Diada Catalana. Aquest any, Max Cahner ha fet una conferència sobre el tema : Llengua i identitat cultural, al Palau dels Congressos.

- La Segona Exposició Internacional d'Escultura Moderna té lloc aquest any al Palau Reial de Cotlliure. Inaugurada el 26 de març, quedarà oberta fins el 15 d'octubre. 56 artistes de nacionalitats diverses, (anglesos, holandesos, italians, romanesos, etc..) hi exposen les seves obres. L'any passat va sortir premiat el català Subirà-Puig.
- El President del Consell General dels Pirineus Orientals, Renat Marquès i el Senador Alcalde de Perpinyà Pau Alduy han expressat sense ambigüitat la voluntat de la Catalunya del Nord de participar activament a la celebració dels mil anys de Catalunya. Alguns actes tindran lloc al Palau dels Reis de Mallorca de Perpinyà.
- Òmnium Cultural Catalunya Nord prepara la Nit de les Lletres Catalanes que tindrà lloc el dissabte 10 de desembre al Palau de les Exposicions de Perpinyà. L'Honorable President de la Generalitat de Catalunya, així com el President del Consell General dels Pirineus Orientals s'han compromès a assistir-hi. A més, també s'hi espera la presència del President de la U.N.E.S.C.O. Mayor Zaragoza.
- La Quarta Primavera Cultural de Ceret anirà basada aquest any sobre el tema de l'arqueologia neolítica. La presència de la conferenciant Françoise Claustre que, durant uns mesos, va estar captiva dels rebels txadians, atraurà gent que s'interessa més per allò concret de l'actualitat, que no pas pel caire abstracte de la cosa neolítica.
- El C.D.A.C.C. (Centre de Documentació i d'Animació de la Cultura Catalana) Avinguda de Gran Bretanya, 42 Perpinyà, Tel. 68.34. 11.70. ha iniciat la celebració del seu desè aniversari amb la representació, el dia 30 de març, al teatre municipal de Perpinyà, pel grup la Gàbia de Vic, d'una obra teatral Set i Mig.
- El número 100 de la Revista " Els amics del vell Illa " acaba de sortir. Fa esment de troballes fòssils fetes a Nefiac, de l'alçament de la gent d'Illa contra l'ocupació castellana de 1640, etc. (Abonament anual 50 francs. Bústia Postal nº22 66130 Illa).
- L'Orfeó Laudate, cèlebre coral barcelonina, dirigida pel mestre Àngel Colomer, ha gravat un disc a Arles de Tec.

- L'Escola de Català de Ceret celebra el centenari de la naixença de Josep Sebastià Pons, escriptor rossellonès, autor de " l'Ocell tranquil, del Llibre de les Set Sivelles, de Canta Perdiu i d'altres obres de poesia o de prosa.
- A partir de l'any vinent, els alumnes de la Catalunya del Nord tindran la possibilitat de fer classes de rus a les escoles. Ad més que les coses vagin tirant pel mateix cantó, ben aviat, pels carrers de Perpinyà, se sentirà parlar més rus que no pas català.
- Els bescanvis escolars, entre el Nord i el Sud de Catalunya, van intensificant-se cada dia més. 25 alumnes del col·legi Eugeni d'Ors de Vilafranca del Penedès i el seu professor han passat una setmana del mes de març a Perpinyà. Al mes d'abril, 25 del col·legi Joan Lurçat de Perpinyà hi faran la torna, anant a Vilafranca del Penedès.
- Excavacions fetes prop d'Elna han posat a llum una cabanya neolítica, que es remuntaria a més de 2000 anys abans Crist. Pere Campmajó, l'arqueòleg ben conegut, ha fet una comunicació al Palau dels congressos de Perpinyà, que tractava del tema.

MISCEL·LÀNIA

- La Confraria dels Misteris de la Verge Santa de Bulatenera, de la comarca d'Illa, commemora cada any i sense cap interrupció d'ençà de 1772 la tradicional Processó de la Sanch pels carrers del poble. Aquest any l'acte ha tingut lloc el 31 de març.
- Les festes de la Setmana Santa i la Processó de Perpinyà atreuen gent de tot arreu, del Nord, del Sud, de l'Est i de l'Oest. Sols la fe, això se sap, pot fer moure les muntanyes, però amb només una mica de folklore es fan córrer molts turistes.

Catalans sans frontière

La presse régionale française avait, jusqu'à présent, préservé son territoire naturel. Davantage même : placés aux avant-postes, certains quotidiens régionaux ont réussi des incursions aux frontières du nord et de l'est de la France (*Nord-Eclair*, en Belgique, et *l'Est républicain*, au Luxembourg). Nos défenses viennent pourtant de céder au sud, avec la récente installation à Perpignan (Pyrénées-Orientales) de *Punt Diari* (*le Point du jour*), un journal catalan espagnol.

Punt Diari, dont le siège est à Gérone, en Catalogne, à quelques kilomètres de la frontière franco-espagnole, est l'un de ces journaux d'expression catalane nés ces dix dernières années dans l'élan de l'après-franquisme. Aidé, comme ses pairs, par le puissant gouvernement autonome de Catalogne, ce quotidien a supplanté dans sa zone de diffusion ses rivaux de langue castillane. Pour assurer son développement, la direction a décidé, fin 1986, de déborder sur le versant nord-pyrénéen. Sa stratégie ? Le lancement d'un hebdomadaire en Roussillon, là où le catalan est resté à la fois un moyen courant de communication et un signe d'identité, et a installé à Perpignan une équipe de cinq permanents, des jeunes intellectuels roussillonnais.

En optant, comme son aîné espagnol, pour une couverture sans exclusive de l'actualité locale conjugée à l'expression d'une « catalanité » dégagée de tout passéisme, le nouveau titre a vite recueilli la sympathie du public et particulièrement des jeunes. Le nombre d'abonnés a aujourd'hui largement dépassé le millier et continue de croître. De même, pour les ventes au numéro (deux mille cinq cents en moyenne). La mayonnaise a donc pris : les annonceurs s'y intéressent et les recettes publicitaires ont quadruplé depuis le lancement du journal, il y a presque un an. *Punt Diari Catalogne-Nord* accède quasiment à l'autofinancement. Il vient d'ailleurs d'augmenter son nombre de pages (de vingt-quatre à quarante-huit).

Au siège de *l'Indépendant*, le tout-puissant quotidien départemental de Perpignan, on observe sans inquiétude l'apparition de ce jeune confrère. L'obstacle linguistique, explique-t-on, garantit toute concurrence trop vive. Le personnel politique local, quant à lui, après un soutien purement verbal, attend. Comment être catalan à la fin du vingtième siècle ? Pour beaucoup de notables locaux, prudents gestionnaires de leurs clientèles, aujourd'hui impressionnés par la puissance de Barcelone, la question reste en suspens.

L'échéance de 1992, date de l'ouverture des frontières européennes et de l'organisation des Jeux olympiques à Barcelone, a accéléré les échanges transfrontaliers : des banques, des entreprises espagnoles s'installent dans la région et vice versa. Les projets en matière de communication vont bon train. Le journal accompagne donc ce mouvement, sans taire les inquiétudes qu'il suscite dans les milieux professionnels ou syndicaux.

Dans le traitement de l'actualité culturelle, la rédaction s'en tient à la même ligne : les programmes de TV3, la dynamique chaîne barcelonaise captée en Roussillon, ont droit à la double page centrale. D'ailleurs, cette télévision vise maintenant le public du nord des Pyrénées avec, par exemple, des retransmissions de matches de l'équipe-phare du rugby catalan, l'USAP-Roussillon. Il est vrai que le prestigieux Football-Club de Barcelone a depuis peu son antenne de supporters dans cette terre de rugby...

Mêler les annonces de concerts de rock et des manifestations de sardane, la danse rituelle des Catalans, n'est pas pour déplaire à *Punt Diari*. Quitte à indisposer des générations catalanistes, il a la volonté de ne pas trop sacrifier à un régionalisme passiste,

GUY LOCHARD.

Le Monde

REGIONS

10 Le Monde • Mardi 29 mars 1988 •••